UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes, super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In die resurrectionis d[omi]ni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70506

Visual Library

cum niſi in his que corporaliter et circũſcriptiue ſunt in loco. ꝙ ſi totum eſt alicubi nihil eius ſit extra. ſed hoc in deo locũ nõ habet. Unde augu. dicit in lib. de ſymbolo. Non ꝑ diuerſa tẽpora vel loca dicimus xp̃m eſſe vbiqꝫ totũ vt modo ibi totus ſit ⁊ alio tempore alibi totus. ſed vt ſemper vbiqꝫ ſit totus.

In die reſurrectionis legitur euangeliũ. In illo tp̃e. Maria magdalene ⁊c̃. Mar. xvi. poſſunt diſputari ſequẽtes queſtiones. ¶ Prima. vtrũ neceſſarium fuit xp̃m reſurgere. ¶ Secũda. vtrum ↄueniens fuit xp̃m tertia die reſurgere. ¶ Tertia. vtrũ totus ſanguis q̇ per eũ fuſus eſt pro humana redẽptione ſit in reſurrectione reaſſumpt⁹.

Ad primaꝫ queſtioneꝫ ſic ꝓcedit. (iii. p. q. liii. ar. i.) et videtur ꝙ nõ fuit neceſſarium xp̃m reſurgere. Primo ſic. Dicit damaſcenus in. iiii. lib. Reſurrectio eſt eius quod cedit ⁊ diſſolutum eſt iterata ſurrectio. ſed xp̃s non cecidit per peccatũ nec corpus eius diſſolutuꝫ eſt. ergo nõ ↄuenit ei reſurgere. ¶ Scdo ſic. ea que circa humanitatem ſunt acta ad noſtrã ſalutẽ ordinantur. ſed ſufficiebat ad noſtrã ſalutẽ paſſio xp̃i per quã ſumus liberati a culpa ⁊ a pena. nõ ergo fuit neceſſariũ ꝙ xp̃s a mortuis reſurgeret. ¶ Tertio ſic cõfirmat̃ ratio ꝓcedẽs. Poſt vltimã ↄſummationẽ nõ eſt aliud neceſſariũ. ſed vltima cõſummatio facta eſt in paſſione. q꞉ tunc dixit. Cõſummatũ eſt. Joh. xix. ergo nõ fuit neceſſariũ ꝙ poſtea reſurgeret. ¶ In oppoſitum eſt euangeliũ p̃ſens vbi dicitur. Surrexit nõ eſt hic. ⁊ illð Luc. vltimo. Oportebat xp̃ꝫ pati et a mortuis reſurgere. ¶ Rñdeo dicendũ ſub certis cõcluſionibus. Prima ↄcluſio. ꝙ neceſſarium fuit xp̃m a mortuis reſurgere. que ↄcluſio ꝓꝫ p̃mo ex illo apl̃i i. Cor. xv. Si xp̃s non ſurrexit inanis eſt fides noſtra. ſed ſine fide nõ iuſtificamur. ergo neceſſariũ fuit xp̃m reſurgere. preterea neceſſitas reſurrectionis xp̃i colligit̃ ex multis. Primo ad cõmendationẽ diuine iuſticie ad quã ꝑtinet exaltare illos q̇ propter deũ ſe humiliauerũt. ſm̃ illud Luc. i. Depoſuit potẽtes. et exaltauit humiles. q꞉ igit̃ xp̃s ꝓpter caritatẽ et obedientiã dei ſe humiliauit vſqꝫ ad mortẽ crucis. oportebat ꝙ exaltaret̃ a deo vſqꝫ ad glorioſaꝫ reſurrectionẽ.

Secundo fuit neceſſariū ad fi-
dei noſtre inſtructionē.quia per
eius reſurrectionē ꝯfirmata eſt
fides circa diuinitatē xp̄i.quia
vt dicitur.ij.Cor.vlt.Si cruci-
fixus eſt ex infirmitate noſtra
viuit ex virtute dei. Tertio fuit
neceſſarium xp̄m reſurgere ad
ſubleuationē ſpei noſtre.qꝛ dū
videmus xp̄m reſurgere qui eſt
caput noſtrū.ſperamus et nos
reſurrecturos. Unde dicitur.j.
Cor.xv. Si xp̄s predicatur ꝙ re-
ſurrexit a mortuis.quō quidam
dicunt in vobis qm̄ reſurrectio
mortuorum non eſt.Et iob.xix.
Scio per certitudinem fidei ꝙ
redemptor meus.i. xp̄s viuit.a
mortuis reſurgēs.⁊ ideo in no-
uiſſimo die de terra ſurrecturus
ſuz repoſita eſt hec ſpes mea in
ſinu meo. Quarto fuit neceſſa-
rium ad informationē vite fide
lium.ſm illud ad Rom̄.vj. Quo
modo xp̄s reſurrexit a mortuis
per gloriam patris .ita et nos
in nouitate vite ambulemus.
Quinto fuit neceſſariū ad com-
plementum noſtre ſalutis.quia
ſicut per hoc ꝙ mala ſuſtinuit
moriendo vt nos liberaret a ma
lis.ita glorificatus eſt reſurgē-
do vt nos promoueret ad bona.
ſm illud Rom̄.iiij.Traditus eſt
propter delicta noſtra ⁊ reſurre
xit ꝑpter iuſtificationē noſtrā.
¶ Secūda concluſio(que ponitur
iij.par.q.liiij.ar.j.)Xp̄s poſt re-
ſurrectionē habuit verum cor-
pus.Iſta concluſio ptz p̄mo ſic.
Xp̄s vere reſurrexit vt dictū eſt
ſed ad hoc ꝙ ſit vera reſurrectio
oportet ꝙ idem corpus eidē aie
vniretur.⁊ qꝛ veritas nature cor-
poris eſt ex forma.ꝯſequēs eſt
ꝙ corpus xp̄i poſt reſurrectionē
veruz corpus fuerit ⁊ eiuſdē na
ture cuius fuerat prius.Si aūt
corpus fuiſſet fantaſticū nō fuiſ
ſet vera reſurrectio ſed apparēs.
¶ Tertia ꝯcluſio(que habetur vbi
ſup̄.ar.ij.)Corpus xp̄i reſurrexit
glorioſum.Iſta ꝯcluſio oſtēdit
ratione.qꝛ reſurrectio xp̄i fuit
exēplar ⁊ cauſa nr̄e reſurrectōis
vt habetur.j.Cor.xv.Sctī aūt ha
bebūt in reſurrectione corpora
glorioſa ſicut dicitur ibidē.Qđ ſe
minatur in mortalitate ſurget in
gloria.vnde cū cauſa ſit potior
cauſato ⁊ exēplar exēplato.mul
to ergo magis corpus xp̄i fuit
glorioſum.¶ Quarta ꝯcluſio.xp̄s
ſurrexit reſurrectione perfecta
priuſꝗ̄ quicūqꝫ alius reſurgētiū.
Iſta ꝯcluſio ptz ex illo.j.Cor.
xv.xp̄s reſurrexit a mortuis pri
mitie dormiētiū glo.qꝛ prius tpe
⁊ dignitate ſurrexit.Rōne(que
habetur.iij.par.q.liij.arti.iij.ſic.)
Reſurrectio eſt repatio a morte
in vitā.Dupliciter aūt aliqs eri
pitur a morte. Uno modo ſolū
a morte in actu.vt ſi aliqs viue
re incipiat qualitercūqꝫ poſtꝙ
mortuus fuerat.Alio modo vt a
quis liberetur nō ſolū a morte ſ
a neceſſitate.⁊ qđ plus eſt a poſ
ſibilitate moriēdi ⁊ hec eſt vera
⁊ perfecta reſurrectio.Quādiu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

aliquis viuit ſubiectus neceſſi-
tati moriēdi quodāmodo mors
ei dñatur ⁊ ſic ptʒ ꝙ illa reſurre
ctio qua qs eripiꝶ ſolū ab actua
li morte eſt reſurrectio impfe-
cta. Loquēdo ergo de reſurre-
ctione perfecta xp̄s eſt pͥmus re
ſurgentiū.qꝛ ipſe reſurgēdo pri
mo peruenit ad vitā penitus im
mortalē.ſm illud Rom̄.vj.xp̄s
reſurgēs a mortuis iam nō mo
ritur.ſed reſurrectione imperfe
cta quidam alij ſurrexerūt ante
xp̄m ad premonſtrandū quaſi in
quodā ſigno reſurrectionē ipſiꝰ
Unde illi q̄ reſuſcitati ſunt in
veteri teſtamēto.⁊ illi q̄ ſunt re
ſuſcitati a xp̄o ſic redierūt ad vi
tam vt iterū morerenꝶ. ¶ Ad ra
tiones in oppoſitū. ¶ Ad primā
rn̄detur negādo ꝯñam. Et ratio
eſt.qꝛ lʒ xp̄s nō ceciderit ꝑ pec-
catum.cecidit tn̄ per morteʒ.qꝛ
ſicut peccatū eſt caſus a iuſticia
ita mors eſt caſus a vita. Simi
liter lʒ corpus xp̄i nō fuerit diſ-
ſolutū per incinerationē.ipſa tn̄
ſeparatio aīe a corpore diſſolu-
tio quedā fuit. ¶ Ad ſcdam re-
ſpōdetur ꝙ etiā reſurrectio xp̄i
operata eſt noſtrā ſalutē.ſed paſ
ſio xp̄i operata eſt noſtrā ſalutē
ꝓprie loquendo ꝙ̄tum ad remo
tionē malorū.reſurrectio auteʒ
ꝙ̄tum ad inchoationē ⁊ exem-
plar bonorum. ¶ Ad tertiam re
ſpondetur negando ꝯſequentiā.
Et ratio eſt.quia lʒ in morte fa-
cta ſit cōſummatio omniū eorū
que exigebātur ad ſatiſfactionē
que quidem non eſt facta per rē
ſurrectionem.nihilominꝰ in re-
ſurrectione facta eſt conſum-
matio ꝙ̄tum ad perfectionem
in bono ⁊c̄.

AD ſecūdaʒ
queſtionē ſic
proceditur. ⁊
videꝶ ꝙ non.
fuit cōueniēs
chriſtū reſur-
rexiſſe tertia
die. ¶ Primo ſic. mēbra debent
capiti conformari.ſed nos qui
ſumus membra chriſti non re-
ſurgimus tertia die. ſed noſtra
reſurrectio differtur vſqʒ ad fi-
nem mundi.ergo videtur ꝙ xp̄s
qui eſt caput noſtruʒ non debue
rit tertia die reſurgere. ¶ Secū
do ſic (vt habeꝶ.iij.ſen.di.xxj.q.
ij.ar.ij.) ſeparatio anime a cor-
pore in xp̄o nō fuit facta niſi ꝓ-
pter redemptioneʒ humane na-
ture.ſed in inſtanti mortis redē
ptio ſoluto precio completa eſt
ergo debuit ſtatim reſurgere et
nō differre vſqʒ in diem tertiaʒ.
¶ Tertio ſic. dies videtur inci-
pere ab ortu ſolis qui ſua p̄ſen-
tia diem cauſat. ſed ante ſolis
ortum xp̄s reſurrexit. Diciꝶ eñ
Joh.xx.ꝙ vna ſabbatorum ma-
ria magdalena venit mane cum
adhuc tenebre eſſent ad monu-
mentum.⁊ tunc chriſtus iam re
ſurrexerat. et vidit reuolutum
lapidē a monumento:ergo chri
ſtus non reſurrexit tertia die.

¶Quarto ſic.dicitur Matt.xij.
Sicut ionas fuit in ventre ceti.
ſic filius hominis in corde terre
tribus diebꝰ ⁊ tribus noctibus.
ergo videtur ꝙ nõ reſurrexit ter
tia die.ſꝫ q̃rta vel quinta.¶Qui
to ſic.nox contra dieꝫ diuiditur.
Sed dicit gregorius in omelia
huius diei.Chriſtuꝫ de nocte re
ſurrexiſſe ſicut ſanſon de nocte
portas gaze tulit.Judic̃.xvj.er-
go videtur ꝙ xp̃s nõ reſurrexit
tertia die ſꝫ ſecũda nocte. ¶In
oppoſitũ eſt qđ in ſymbolo cani-
tur. Et reſurrexit tertia die. Et
Mat.xx.Tradẽt eũ gentibꝰ ad
illudendum ⁊c.ſequit̃.Et tertia
die reſurget.¶Rñdeo dicendũ
ſub iſta concluſione.ꝙ xp̃s con-
uenienter reſurrexit tertia die.
Que concluſio ſic oſtenditur.
(iij.parte.q.liij.arti.ij.)Reſur-
rectio chriſti ſicut dictum eſt in
queſtione precedenti neceſſaria
fuit ad inſtructionem fidei no-
ſtre.Eſt autem fides noſtra ⁊ de
diuinitate et de humanitate xp̄i
non enim ſufficit alteruꝫ ſine al-
tero credere.⁊ ideo ad hoc ꝙ cõ
firmaretur fides diuinitatis ip
ſius.opꝫ ꝙ cito ſurgeret ⁊ eiꝰ re-
ſurrectio nõ differretur vſqꝫ ad
finem mũdi.Ad hoc aũt ꝙ con-
firmaret̃ fides de veritate hu-
manitatis et mortis eius opor-
tuit moram eſſe inter mortem ⁊
reſurrectionem. Si eñ ſtatim
poſt morteꝫ reſurrexiſſet videri
poſſet ꝙ eius mors vera nõ fue-
rit.⁊ per conſequens nec reſur-
rectio vera.Ad veritatem aute[m]
mortis xp̄i ſufficiebat ꝙ vſqꝫ ad
tertiam diẽ eius reſurrectio di[f]
ferret̃.qꝛ nõ cõtingit quin infra
hoc tempus in homine qui mor
tuus videt̃ cum viuat appare[ant]
aliqua indicia vite.¶Oſtẽditur
etiaꝫ ex alijs conuenientia iſta.
Tum quia per hoc ꝙ reſurrect[io]
tertia die cõmendat̃ pfectio te[r]
narij qui eſt numerus oĩs rei.
pote habens principiũ mediũ
finem. vt dicit̃ primo de celo
mundo.Oſtẽditur etiam in ho[c]
ſm myſterium. qꝛ chriſtus v[na]
ſua morte corporali que fuit l[ux]
propter iuſticiam duas noſtra[s]
mortes deſtruxit. ſ.corporis
anime que ſunt tenebroſe pp[ter]
peccatuꝫ.⁊ ideo vna die integ[ra]
et duabus noctibus permãſit
morte.vt dicit Auguſ.in.iiij.
trinitate.Per hoc etiam ſign[ifi]
catur ꝙ per reſurrectioneꝫ ch[ri]
ſti tertiũ tempus incipiebat.
primum fuit ante legem.ſecu[n]
dum ſub lege.tertiũ ſub grat[ia]
Incepit etiam in reſurrectio[ne]
tertius ſtatus ſanctorum.Na[m]
primus fuit ſub figuris leg[is]
Scđs ſub veritate fidei.Ter[tius]
erit i eternitate glorie. quã
reſurgendo inchoauit.¶Ad
tiones in oppoſitum.¶Ad p[ri]
mã rñdetur negãdo conſequ[en]
tiam. Et ratio eſt. qꝛ lꝫ capu[t]
membra conformentur in na[tu]
ra.non tamen in virtute.Exc[el]
lentior eniꝫ eſt virtus capitis
membrorum. ⁊ ideo ad demo[n]

ſtrandũ excellentiã virtutis xp̄i cõueniens fuit ipſum tertia die reſurgere alioꝝ reſurrectione dilata vſq3 ad finẽ ſeculi. ¶ Ad ſcdam reſpõdetur negãdo ꝯñaz ⁊ ratio eſt. q2 nõ ſolum oportebat ꝙ per mortẽ fieret redẽptio ſed ad hoc ꝙ redẽptionis eius participes eſſemus oportuit ꝙ veritas mortis eius nobis oſtẽderetur. qd̄ non fuiſſet ſi ſtatim poſt mortez reſurrexiſſet. ¶ Ad tertiã reſpõdetur. ꝙ dies diuerſis modis accipitur. Aliqñ pro die naturali qui cõtinet ſpaciuz xxiiij. horarũ vnde includit diez ⁊ noctem. Aliqñ pro die artificiali q̇ eſt latio ſolis ſup terrã. Loquẽdo ergo de die artificiali ſic. xp̄s fuit mortuus vna die integra. ſ. die ſabbati ⁊ duabus noctib⁹ integris. ſ. p̄cedente die ſabbati ⁊ ſequẽte ⁊ adhuc plus ſcz per quãdã partẽ ferie ſexte. Sic loq̄tur augu. ſup̄. ⁊ glo. Roma. vj. que dicit. Queſiuit in ſepulcro vna die ⁊ duab⁹ noctib⁹. q2 noſtrã duplicẽ vetuſtatẽ ſua ſimpla cõſumpſit. Si v̄o loquimur de die naturali. ſic accipiẽdo partẽ pro toto fuit mortuus tribus diebus ⁊ trib⁹ noctibus ſicut dicit̄ matthei. xij. Illa eniz pars diei paſſionis xp̄i a nona ⁊ deinceps cõputat̄ pro vna tota die naturali cui⁹ eſt pars. vnde computat̄ pro vna die artificiali ⁊ pro vna nocte. Similit̄ nox poſt ſabbatũ computatur pro tota die naturali ſequẽti. ⁊ ſic computatur pro vna die ⁊ pro vna nocte artificiali. quibus ſi coniungatur vna dies integra. ſcz dies ſabbati ⁊ vna nox integra. ſcilz nox precedens. inuenitur ꝙ xp̄s fuit mortuus tribus dieb⁹ ⁊ tribus noctib⁹. ¶ Ad quartã reſpõſio patet ex dictis. ¶ Ad quintã reſpõdetur ꝙ xp̄s dicitur reſurrexiſſe in crepuſculo qñ adhuc eſt lux tenebris permixta ⁊ ideo aliquãdo dicit̄ ꝙ reſurrexit in die. aliquãdo in nocte. dictũ aũt in euangelio p̄ſenti orto iam ſole. non eſt ſic accipiẽdũ tanq̄ ſol ipſe videretur ſuper terram. ſed tanq̄ eo primo veniẽte in has partes. vt dicit ſan. tho. (iij. p. q. liij. ar. ij. ad tertium.)

D tertiam queſtionez in qua queritur. vtrũ tot⁹ ſanguis chriſti q̇ in paſſiõe ei⁹ effuſus eſt p̄ humana redemptiõe ad corpus eius redierit in reſurrectione. (ſicut aſſeritur. iij. par. q. liiij. ar. iij. ad tertiũ.) Et videtur ꝙ non. ¶ Primo ſic. in aliq̄b⁹ eccleſijs ſanguis xp̄i dicitur adhuc hodie cõſeruari. ergo nõ totus ſanguis xp̄i in eius reſurrectione ad corpus redijt. cõſequẽtia videtur nota. ¶ Scd̄o cõfirmãdo arguitur. Si totus redierit. ſequitur error in eccleſia. q2 in aliquibus eccleſijs in q̄bus eſſe di-

citur adoratur. qđ eſſet error. ſi
totus ſanguis effuſus in eiꝰ paſ
ſione in eius reſurrectione re-
dijſſet. ergo ⁊c. ¶ Tertio ſic. ſan
guis xp̄i eſt vnꝰ de quattuor hu-
moribus. ſi ergo ſanguis xp̄i ef-
fuſus in paſſione totus in reſur
rectione redijt. pari ratione alij
humores ex quibus cauſat̄ cor
ruptio in corporibus aïalium. ⁊
tunc ſequeret̄ ꝙ corpus xp̄i poſt
reſurrectionē fuiſſet corrupti-
bile. quod eſt erroneū. ergo ⁊c.
¶ In oppoſitū arguitur. quicq̄d
fuit in xp̄o de veritate nature aſ
ſumpte redijt ad xp̄m in reſurre
ctione. aliter nō fuiſſet perfecta
reſurrectio ſi nō fuiſſet reinte-
gratum quicquid per mortē ce-
ciderat. Unde et dn̄s fidelibus
ſuis promiſit dicens Matth. x.
Omnes capilli capitis veſtri nu
merati ſunt. ⁊ Luc. xxj. Capillꝰ
de capite veſtro non peribit. ſed
totus ſanguis xp̄i q̄ fuit in paſ-
ſione xp̄i pertinebat ad naturaꝫ
corporis xp̄i: quia ſi pars fuit de
veritate humane nature ⁊ totū:
quia eadem eſt ratio de toto et
de parte. ergo totus ſanguis xp̄i
in paſſione effuſus in reſurre-
ctione fuit reaſſumptus. ¶ Re-
ſpondeo dicendū circa hāc que-
ſtionem. ꝙ duo ſunt modi dicen
di: Quidā volunt dicere ꝙ nō eſt
neceſſe dicere ꝙ totus ſanguis
xp̄i in paſſione effuſus ſit reaſ-
ſumptus in reſurrectiōe. Unde
franciſcus de maronis in quo-
dam ſermone ſuo hmōi videtur

opinionis. ad quam fundandam
permittit quedā que non videt̄
nobis bene dicta. vt oſtendamꝰ
per ſingula. Primo quidē diſti
guit quattuor ſeparatiões. ⁊ di
cit ꝙ ſecunda ſeparatio fuit hu
manitas a diuinitate prout hu
manitas dicit aliquid reſultans
ex vnione anime ⁊ corporis. pro
pter hoc dicit in cruce clamāte
xp̄m. Deus deꝰ meꝰ vt quid dere
liquiſti me. Matth. xxvij. Iſtu
in primis nō videtur nobis bene
dictuꝫ ꝙ humanitas fuerit ſepa
ta a diuinitate. Pro quo notād
ꝙ differt ceſſatio vnionis ⁊ ſepa
ratio vnitorꝫ. Ceſſat eīm vnio al
quorū ꝑ deſitionem alicuius ex
tremorꝫ. ſed ſeparatio nō eſt ni
eorū que manēt poſtq̄ ſoluta eſt
eorum vnio. Unde forme natu
rales alie ab aïa rationali qn̄ fi
corruptio compoſiti. non dicun
ſeparari a materia. ſed ſola aïa
rationalis dicit̄ ſepari q2 rema
net ſoluta vnione eiꝰ a corpore.
Et ideo cū in morte xp̄i huma
ta prout dicit aliquid reſultan
ex vnione anime ⁊ corporis no
maneat diſſoluta vnione anime
et corporis ſed deſinat eſſe. no
eſt ꝑprie dicenda ſepari a diui
nitate. Preterea ꝙ dicit ꝙ de ta
li ſeparatione loquat̄ illud euā
gelium. Matth. xxvij. Deus deꝰ
meus quare me dereliquiſti. n
dicit verum. quoniam auguſti
nus et magiſter ſententiarꝫ. ſan
ctꝰ thomas (iij. p. q. xlvij. ar. iij.)
⁊ magiſter Alexander de halis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

et nicolaus de lyra. omnes expo
nunt de ſubtractione ꝓtectiōis.
Dicitur enim chriſtus derelict⁹
qꝛ expoſitus manibus impiorū
non aūt dictum eſt ratione ſepa
rationis facte. Pꝫ hoc qꝛ vt vo-
lunt tam magiſter ſententiarū ꝙ
alexander de halis hec verba di
xit xp̄s adhuc viuens in cruce.
¶ Preterea dicit idē franciſc⁹
ꝙ quarta ſeparatio fuit ſangui
nis a diuinitate. quia vt inquit ꝑ
ſigno. Non enim poſſumus dice
re ꝙ chriſtus remāſit effuſus in
triduo illo ſuper terram ꝓpter
ſanguinem ibi exiſtentem. Hoc
etiam non videtur bene dictum.
Tum primo qꝛ ipſe chriſtus ait
per ꝓphetam. p̄s. xxi. Ego aūt ſi
cut aqua effuſus ſum ⁊ diſperſa
ſunt omnia oſſa mea qḋ glo. que
eſt auguſtini exponit de chriſto.
Sicut ergo ratiōe corporis dr̄
iacuiſſe in ſepulcro ita et modo
ratiōe ſanguinis effuſi de eo po
terat dici effuſus ſuper terram.
Tum ſcḋo quia non ſtat illud qḋ
timuit. franciſcus ſequi. qꝛ non
oportet ꝙ omne qḋ p̄dicatur de
eo qḋ eſt vnitum verbo. predicet̄
de verbo omnibus modis. Unde
lꝫ anima ſemper manſerit vnita
verbo. nō dicit̄ ꝙ verbum ſit ani
ma aut ſit forma corporis aut ꝙ
fuiſſet ſeparata a corpore ſicut
erat anima. aut ꝙ eſſet corpus ⁊
ſeparatum ab anima. ⁊ ita licet
ſanguis eſſet vnitus diuinitati.
non ſequit̄ ꝙ diuinitas eſſet ſan
guis aut ꝙ fuiſſet effuſa ſuper

terrā. ſed bene ſequitur ꝙ erat
habens ſanguinem effuſum ſuꝑ
terram. Quod autē ſanguis xp̄i
q̄ in paſſione chriſti fuit effuſus
ſemper manſit diuinitati vnitus
infra oſtendemus. ¶ Secundus
modus dicendi eſt. ꝙ totus ſan-
guis chriſti in eius paſſione pro
redemptiōe humani generis ef
fuſus. fuerit in reſurrectione re
aſſumptus. Iſte modus dicendi
eſt beati thome tam in tertia p-
te. q. liiij. (ar. iij. ad. iij.) ⁊ quoli-
beto. v. ar. v. vbi ad hoc proban-
dum triplici ratione vtitur. qua
rum vna accipitur ex etate chri
ſti patiētis. Paſſus eſt enī in ꝑ
fectiſſima etate in qua maxime
ea que in homine inueniunt̄ ad
veritatem humane nature perti
nere videntur tanq̄ ad maximā
perfectionem adducta. ¶ Scḋa
ratio ſumitur ex merito paſſio-
nis chriſti. Si enim ſanctorum
martyrū ille partes in quibus ꝓ
chriſto paſſionem ſuſtinuerunt
quandam priuilegiatum fulgo-
rem habebunt. vt dicit Aug. de
ciui. dei. xxij. libro. multo perfe-
ctius ſanguis chriſti quem pro
pter ſalutem humani generis ef
fudit ad glorioſam reſurrectio-
nē tot⁹ reparat⁹ eſt. ¶ Tertia rō
pōt ſumi ex ipſa v̄tute paſſionis
xp̄i. Sāguis enī in paſſiōe effu-
ſus humanum genus ſanctifica
uit. ſm̄ illud ad Heb. vlt. Jeſus
vt ſanctificaret ꝑ ſanguinē ſuū
pplm̄ extra portā paſſus eſt. hu-
manitas aūt chriſti ſalutiferam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

habuit virtutē ex virtute ſibi vni
ti. vt dicit Damaſ. iij. li. Vñ ma-
nifeſtū eſt ꝙ ſanguis in paſſione
effuſus q̄ maxime fuit ſalubris
fuit diuinitati vnit⁹. ꝛ ideo opor
tuit vt in reſurrectiōe iungeret̄
alijs humanitatis ꝑtibus. Hec
oia ſanct⁹ thomas (quolibeto
ꝓallegato.) ¶ Itē quarto iuxta
eiuſdem ſnīam poteſt eadē ꝯclu
ſio ſic ꝓbari. Reſurrectio noſtra
conformis eſt reſurrectioni xp̄i
ſm illud Phil'. iij. Reformabit
corpus hmnilitatis noſtre confi
guratum corpori claritatis ſue
ſʒ ad corpus noſtrum in reſurre
ctione redibit totū qȝ fuit de ve
ritate humane nature. ergo ſan
guis xp̄i effuſus cuʒ fuerit de in
tegritate humane nature i reſur
rectione eius ad corpus redijt.
Nec videtur ſuſtinendum ꝙ xp̄i
ſanguis in paſſione effuſus pro
redemptiōe humani generis nō
fuerit de veritate humane natu
re in chriſto. Tum qꝛ ex hoc ſeq̄
retur ꝙ xp̄s dederit in precium
redemptionis humani generis
id qȝ nō fuit de ꝟitate hūane na
ture aſſumpte ſʒ alienū ꝛ ita ip̄e
non fuiſſet ꝑciū noſtre redēptio
nis cum nihil de ſuo dederit. qȝ
eſt abſurdum cū contradicat illi
qȝ beat⁹ petr⁹ inq̄t. ſ. Pet̄. ꝑmo.
Redempti eſtis ꝑcioſo ſangui-
ne agni incontaminati ꝛ imma-
culati ieſu chriſti. Plane ſi ſan-
guis effuſus in paſſione pro re-
demptione humani generis non
pertinebat ad veritatem huma-

ne nature eius. non diceret̄ ſan
guis agni incontaminati. nec di
ctus fuiſſet ꝑcioſus. Preterea
ꝙ taliter dicētes male dicere vi
deant̄. Pro quo notandū ꝙ ali-
quid dr̄ de veritate humane na-
ture dupliciter̄. Vno modo id qȝ
formam humanam actu partici
pat. ſicut caro ꝛ oſſa. Alio modo
dr̄ de veritate humane nature id
ſine quo natura remanere ꝛ du-
rare ꝛ ſeruari nō poſſet ſicut ſan
guis. Vñ de ſanguine dr̄ Leuit.
xvij. Aia. i. vita carnis in ſangui
ne eſt. vbi glo. Nicolai de lyra di
cit. Vita in ſanguine principali
ter cōſiſtit. Vñ a philoſophis et
medicis dr̄ ſāguis ſedes anime
Qȝ ſanct⁹ thomas in. iiij. diſ. xi.
(in fine exponēdo litterā) dicit
ꝙ poteſt intelligi. vno modo ꝙ
ſedes anime dicat̄ conſeruatio
vite que eſt per ſanguineʒ. Alio
modo qꝛ ſanguis eſt potentia to
tum. qꝛ per actū nutritiue virtu
tis in mēbra conuertit̄. Tertio
modo qꝛ per ſanguineʒ in cor[...]
generatū vi[...]lis operatio in oia
mēbra diſ[...]dit̄. vt ph̄s dicit in
libro de animalib⁹. hec ille. Ex
quibus manifeſte pʒ ꝙ negātes
ſimpliciter ſanguinem nō perti
nere ad ꝟitatē humane nature.
maxime in xp̄o nō bene dicunt.
ſʒ errāt. Itē hunc moduʒ dicendi
ſancti thome. ſ. ꝙ totus ſanguis
chriſti effuſus in ſua paſſione in
reſurrectiōe ſua fuerit reaſſum
ptus ſequitur magiſter iohes de
poliaco. iiij. quotlibeto ſuo. vbi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

oñdit ꝙ hora paſſionis nõ erat
in chriſto aliquis ſanguis ſuper
fluus.et ſic totus ſanguis quem
tunc habuit ad veritatem ⁊ ꝑfe-
ctionem humane nature ptine-
bat.et per cõſequens totus qui
effuſus eſt in paſſione.in reſurre
ctione fuit reaſſumptus.¶ Hũc
aũt modũ dicẽdi ꝓſequentes po
nemꝰ duas cõcluſiones. Prima
eſt ꝙ ſanguis effuſus in paſſiõe
ꝓ redemptione generis humani
non fuit ſeparatus a diuinitate.
Iſta cõcluſio q̇videt̃ eſſe funda-
mentũ huiꝰmaterie ꝓbat̃ multi
pliciter.vt ꝓbauimꝰ coraꝫ papa
pio cũ fuit iſta materia diſputa
ta coram ſanctitate eius ⁊ dñis
cardinalibus.¶ Primo ſic.ex il
lo Matth.xxvj. Hoc eſt corpus
meum qđ ꝓ vobis tradet̃.et hic
eſt ſanguis qui ꝓvobis effunde-
tur.Ex quibusverbis chriſti ea-
deꝫ videtur eſſe vnitas inter ſan
guinem effuſum ⁊ ſanguinẽ vi-
uum.que fuit inter corpꝰviuum
xp̄i ⁊ corpus mortuum.ſꝫ corpꝰ
mortuũ ⁊ corpus viuum chriſti
fuit vnum ⁊ idem vnitate ſuppo
ſiti.ergo ſanguis effuſus et ſan
guis viuus chriſti fuit vnus vni
tate ſuppoſiti.quod non eſſet ſi
ſanguis effuſus in paſſioue fuiſ
ſet a diuinitate ſeparatus.cõſe-
quentia eſt bona.⁊ antecedẽs ꝑ
vtraq̧ parte.alias dabit̃ ꝙ ſan-
guis effuſus eſſet alius ſuppoſi
taliter ꝙ ſanguis viuus chriſti.
qđ nõ videtur cõueniẽter dictũ.
¶ Scđo ſic.ſanguis chriſti effu
ſus in paſſione fuit precium ſuf
ficiens redẽptionis humane na
ture.ergo non fuit a diuinitate
diuiſus.conſequentia eſt bona
antecedens pꝫ ex illo.j.Cor.vj.
Empti eniꝫ eſtis precio magno.
quia ſufficienti.ſꝫ ſufficiens pre
cium redemptionis non potuit
eſſe aliqua virtute creata.vñ ne
ceſſe eſt ꝙvirtute diuina.Vñ ex
hac ratione ſumitur hec neceſſi
tas incarnationis.Vñ ſanctus
thomas ſuꝑ illđ pauli.j.Cor.vj.
Empti eſtis p̄cio magno.dicit.
Dicitur autem precium redem-
ptiones magnum.qꝛ non eſt cor
ruptibile.ſed eternã habens vir
tutem.cũ ſit ſanguis dei eterni.
¶ Tertio.ſanguis effuſus fuit
icorruptibilis.Pꝫ tñ ex illo p̄s.
Que vtilitas in ſãguine meo cũ
deſcendero in corruptionẽ.Tuꝫ
ex illo.j.Pet.j. Non corruptibi
libus auro et argento redempti
eſtis ſed precioſo ſanguine ⁊c.
ſed iſta incorruptio nõ inerat ei
ex naturali virtute.ergo neceſſe
erat ex virtute diuinitatis ſibi
vnite.Unde ſanctus thomas ſu
per illud pauli.j.Cor.vj.prime
inductum dicit.ꝙ ſanguis eſt in
corruptibilis eternã habens vir
tuteꝫ ⁊c.¶ Quarto.ſanguis xp̄i
qui datur nobis ſumẽdus ſub ſa
cramento eſt idem ſanguis qui
effuſus eſt a corpore chriſti in re
miſſionem peccatorum.ſed iſte
eſt vnitus diuinitati.ergo ⁊c.
¶ Quinto actio ⁊ operatio argu
unt virtutem in operante.ſꝫ ſan

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

guis chꝛiſti operatus eſt remiſ-
ſionem peccatoꝛum. Apoc. j. Di-
lexit nos ⁊ lauit nos in ſangui-
ne Item lotionem culparũ aper
tionez regni celeſtis. vt teſtatur
apl's ad Heb. ix. ergo neceſſe eſt
dicere ꝙ fuit diuinitati vnitus.
conſeqntia eſt bona. qꝛ cũ tales
operationes ſint ſupnaturales ⁊
diuine. neceſſe arguũt in operã-
te virtutem diuinitatis. ergo ſã
guis ipſe ſemper fuit diuinitati
vnitus. Vñ ſanct' tho. ſup illud
apoſtoli ad Heb. ix. Chꝛiſtus aſ
ſiſtens pontifex per pꝛopꝛiũ ſan
guinẽ introiuit ſemel in ſancta
eterna redemptione inuenta. di
cit ſic. Per iſtum ſanguinem re-
dempti ſum' ⁊ hoc in perpetuũ
qꝛ virtus eius eſt infinita. Item
nicolans de lyra dicit ſic. San-
guis chꝛiſti ex vnione ad ſuppo
ſitum diuinum contrahit quan-
dem infinitatez virtutis. Hec il
le. ¶ Sexto ſic. null' ſapiens me
dicus ſubtrahit a medicina ſuã
virtutem qua debet ſanare vul-
nus. cui eſt applicanda. hoc pꝫ.
ſed verbum dei eſt ſapientiſſim'
medicus. ⁊ ſanguinem ſuum oꝛ
dinauit effundendum in medelã
humani generis egrotantis. Di
cit enim auguſtinus in libꝛo cõ-
tra quinqꝫ cõtraria hoſtium. Fu
ſus eſt ſanguis medici ⁊ factum
eſt medicamentuz frenetici. Sꝫ
virtus medicine eſt ipſa diuini-
tas. ergo nullo modo eſt dicẽdũ
ꝙ verbum dei ſeparauerit diui-
nitatem ſuam a ſanguine quem
effudit in medicamẽtum huma
ni generis. ¶ Septimo. peruti
cere dignitatem ſanguinis chꝛi
ſti effuſi in paſſione chꝛiſti pro
dẽptiõe noſtra eſt derogare pi
tati fidei chꝛiſtiane. cum beatus
petrus vocat eum precioſum
paulus magnũ pꝛecium. ſꝫ ſan
guinem effuſum in paſſione ch
pꝛo redemptione humani gene
ris dicere ſeparatum eſſe a diui
nitate eſt paruifacere dignita
eius. vt pꝫ. qꝛ eius dignitas e
tenditur ex vnione ad diuinita
tem. ſicut ſeparare lapidem p
cioſuz ab anulo eſt minuere p
cioſitatem ⁊ valoꝛem anulli. e
go nullo modo eſt audendum
cere chꝛiſti ſanguinem in paſ
ne effuſum pꝛo redemptione
mani generis fuiſſe a diuini
te ſeparatuz. ¶ Octauo ſic. d
damaſcenus. Anathema ſit
dicit verbum depoſuiſſe quo
mel aſſumpſit. quod intellig
eſt de eo quod ad vnitatem ſ
poſitalem eſt aſſumptuz vt d
eſt. ſed ſanguis chꝛiſti in paſ
ne effuſus, cum pertineat ad
tegritatem humane nature
ſimul vnitus diuinitati xpi.
nũꝗ fuit ab eo ſeparatus. ¶
no ſic. deus nihil agit fruſtra
nus ꝙ natura. quia cum ſapi
tie ditiſſimus ſit. omnia di
nit cum ratione. ſed nulla ra
ſufficiẽs poteſt aſſignari. q ſa
guis effuſus in remiſſionez p
catoꝛum derelinquatur a diui
tate, nec aliqua vtilitas, ſed p

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

iſta parte ſūt rationes. eſt aucto ritas. eſt vtilitas publica. ſ. redē ptio humani generis. ergo ꝛc. ¶ Decimo ſic. nullum ſuppoſitū eſt aſſumptibile a verbo dei. ſed ſi ſanguis chriſti fuiſſet a diui nitate ſeparatus eſſet ſuppoſitū per ſe ſubſiſtens ergo nullo mo do fuiſſet reaſſumptus. qđ eſt he reticum. ¶ Scđa concluſio que ſequitur ex precedenti eſt. ꝙ to tus ſāguis chriſti effuſus in paſ ſione pro redemptione huma ni generis. reaſſumptus fuit in reſurrectione eiꝰ. Iſta ꝯcluſio vt dixímꝰ eſt ſcti thome taꝫ ī tertia parte ꝙ̄ in quotlibeto. Et ſupra probata eſt rationibus eiꝰ quat tuor. Nunc autem probatur ſic breuiter. Primo vt parum ante. Nullum ſuppoſituꝫ eſt aſſumpti bile a verbo dei. vt pꝫ. ſed ſi ſan guis effuſus in paſſione ꝑ qua cunqꝫ parte ſeparatus eſſet a di uinitate. eſſet ſuppoſitum per ſe exiſtens. ergo talis nullo modo reaſſumeretur in reſurrectione. quod eſt hereticum. ¶ Scđo ſic. ſi ſanguis chriſti effuſus in paſ ſione pro redemptione humani generis pro parte aliqua nō re aſſumeretur in reſurrectione ſꝫ remaneret in terris. queritur qđ erit de eo in fine ſeculi. nō eſt di cendum ꝙ corrumpatur. nec ꝙ tunc reaſſumatur. quia reſurre ctio chriſti non iterabitur. ergo ſequitur ꝙ totus ſanguis in paſ ſione effuſus pro redemptiōe hu mani generis fuit reaſſumptus in reſurrectione. ¶ Nunc eſt di cendum ad ratiōes in oppoſitū. ¶ Ad primam reſpōdetur negā do conſequentiaꝫ. quia ſanguis ille qui in aliquibꝰ eccleſijs di citur reſeruari. non fuit qui flu xit de latere chriſti. ſed qui mi raculoſe dicit efluxiſſe de qua dam imagine chriſti percuſſa. vt dicit ſanctus thomas in tertia parte. Vel qui dicitur effluxiſſe de hoſtia conſecrata percuſſa a quodam iudeo. vt dicit iohānes de poliaco. vbi ſupra. ¶ Ad ſecū dam que eſt confirmatio. reſpō detur etiam negando conſequē tiam. Et ratio eſt. quia fortaſſis qui talē ſanguinem adorant nec credunt ꝙ ille effluxiſſet de late re chriſti. ſed emanaſſet aliunde ſicut dictuꝫ eſt. Unde iohannes de poliaco reſpondens predicto argumēto. dicit ſic. ꝙ ſi illi apđ quos eſt talis ſanguis aſſererēt ꝙ fluxiſſet de corꝑe domini. ma le facerent. cum oppoſitum vt di xi probabilius ſit. ſꝫ ſi oſtendāt adorandum. non videtur pericu lū. quia ille ſanguis vel đꝛ efflu xiſſe ex quadam imagine chriſti percuſſa in contumeliam chriſti vel fluxiſſe de quadam hoſtia cō ſecrata ꝛ puncta in xp̄i contume liam. ſicut accidit in vico iudeoꝝ Pariſius. ſi ergo fluxerit de cor pore xp̄i poteſt ꝛ đꝫ adorari ado ratione latrie ſicut ſacratiſſima reliquia xp̄i. ſi fluxit de imagine chriſti aut hoſtia conſecrata. qꝛ talis fluxus omnino fuit mira

culoſus. repͤſentās xp̄i paſſionē
et ipſum xp̄m paſſum. ideo etiā
debet adorari adoratione latrie
nō ꝓpter ſe ſ3 ꝓpter xp̄m paſſū.
et eius paſſionē qua3 repͤſentat
ſicut etia3 xp̄i imago. Et ideo ſi
ue fluxerit de corpore chriſti ſi-
ue non. non eſt error niſi aſſerat
ꝙ de corpore xp̄i fluxerit. qḋ vt
puto non faciūt. Hec Johes de
poliaco. ¶ Ad tertiā rn̄detur. ſ3
ꝙ etiā alij humores reſurgent ſ3
ablatis qualitatibus eorū. Vn̄
Augu. Valet em̄ diuina potētia
de iſta viſibili atq3 tractabili na
tura corpoꝝ quibuſdā manenti-
bus auferre quas voluerit qua-
litates vt abſit labes ſc3 corru-
ptionis. abſit effigies. abſit mo-
tio abſit fatigatio. abſit vicendi
poteſtas. abſit eſuriendi neceſſi
tas. Et hoc de iſta queſtione pro
nunc. ¶ Cōfirmat aūt totum qḋ
dictum eſt id qḋ legitur in dire-
ctorio inquiſitionis ꝙ clemens
ſextus informatus ꝑ fatrem ni-
colaum roſelli ordinis p̄dicato
rum inquiſitorē heretice praui-
tatis in ꝑtibus aroganie ⁊ cata-
lonie ꝙ in catalonia in ciuitate
barchinoneñ. publice p̄dicaba-
tur ꝙ in ſanguine xp̄i aſpero in
paraſceue non remanſit diuini-
tas. nec ſāguis ille erat deifica-
tus habito ſolenni ↄ̄ſilio magi-
ſtroꝝ et alioru3 mādauit ꝑ ſuas
patentes litteras dicto inq̄ſitori
quatinus dictum articulū vt he
reticalem ⁊ erroneū faceret pu-
blice reuocari atq3 ſolenniter cō
demnari. ⁊ ſic ipſe inquiſitor fe-
cit in ecleſia cathedrali publice
barchinonenſi dictum articulu3
velut hereticalem condemnari.
hoc in directorio inquiſitionis.

In die lu[ne] legit̄ eu[an]geliu3. In il[lo] tp̄e. D[uo] ex diſcipulis [ie]ſu ⁊c. Lu. xxiii[i]. Circa qḋ p[ossunt] diſputari [se]quētes q̄ſti[o]nes. ¶ Prima vtrū ↄueniēs fu[it] vt xp̄s in alia effigiet diſcipul[is] appareret. ¶ Secūda. vtrū ↄue[nie]niēs fuit ꝙ xp̄s veritatē reſurr[e]ctionis ſue argumentis ꝓba[ue]rit ¶ Tertia. vtrum argumen[ta] q̄ xp̄s induxit ſufficiēter manif[e]ſtauerit reſurrectiōis ei⁹ verita[tem].

D prima[m] queſtione3 [sic] ꝓcedit̄ (in[...] q. lv. ar. iii. Et videtur [quod] xp̄s nō deb[uit] in alia effi[gie] diſcipulis [ap]parere. ¶ P[ri]mo ſic. Non poteſt aliq[uid] apparere [ali]quid ſm veritatē niſi qḋ eſt. ſ[ed in] chriſto nō fuit niſi vna effigies. ſi ergo in alia apparuit non fu[it] apparitio vera ſed ficta. ſed [hoc] eſt incōueniens xp̄o. q2 vt dic[it] Auguſtinus libro. lxxxiij. q. [quod] fallit veritas non eſt. Eſt autem